

СТАН ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВОДНИМИ РЕСУРСАМИ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

22 березня світова спільнота відзначає Всесвітній день води, який має для нас важливе значення. Всесвітній день води зосереджує увагу суспільства, усіх людей до водних ресурсів, важливості загального доступу до чистої води та питаннях збалансованого управління водними ресурсами.

Головними завданнями обласного управління водних ресурсів і надалі залишається державне управління у сфері використання, збереження та відтворення поверхневих вод, забезпечення потреб населення і галузей економіки Житомирської області у водних ресурсах, контроль за дотриманням встановлених режимів роботи водосховищ і водогосподарських систем, а також контроль за якісним станом поверхневих вод.

Щодо стану водокористування у Житомирській області, за запасами місцевих водних ресурсів область, у порівнянні з іншими областями України, належить до регіону з низькою водозабезпеченістю, а саме у 2017 році в умовах низької водності цей показник становив 0,9 тисяч кубічних метрів на одну людину, а це недостатньо, адже за міжнародною класифікацією до середньозабезпечених регіонів належать такі, де на жителя припадає 6,19 тисяч кубічних метрів води.

Ці дані свідчать про важливість безперервної й ефективної роботи водогосподарників області, які забезпечують потреби населення та галузей економіки водою шляхом регулювання стоку і перерозподілу його упродовж року.

Протягом року органами Держводагентства України, згідно пропозицій облводресурсів, на основі прогнозних даних водності року на відповідний гідрологічний період, були встановлені оптимальні режими роботи на одну тисячу сімдесят водних об'єктів та здійснювався постійний контроль за їх виконанням, що дало змогу в умовах маловоддя забезпечити проточність водосховищ, забезпечити мінімальні санітарно-екологічні попуски та основне забезпечити потреби населення та галузей економіки у повному обсязі.

Протягом останніх років для потреб водопостачання населення і галузей економіки із природних водних об'єктів області щороку забирається більше 110 мільйонів кубічних метрів води (зокрема 88 мільйонів кубічних метрів з поверхневих джерел, більше 21 мільйона кубічних метрів – з підземних).

Найбільшими водокористувачами в області є комунальне господарство – 39 відсотків, сільське та рибне господарство - 43 відсотка, промисловість- 17 відсотків.

Клімат стрімко змінюється, і в Житомирщині можливе загострення проблем з водозабезпечення, особливо у період літньої межени. Хоча наявні водні ресурси в області повністю забезпечують потребу населення та галузей економіки у воді, але все ж посушливі 2015-2017 роки показали можливу недостатність водних ресурсів про що свідчать оптимальні рівні ґрунтових вод, які у 2017 році на сільськогосподарських землях знижувались до 1,5 метра і нижче при необхідному рівні 0,8 -1,0 метр.

Відчувалася недостатня кількість води при ліквідації пожеж на торфовищах, напування худоби на випасах. Тому, щоб створювати необхідні запаси води і забезпечувати потреби населення і галузей економіки області водними ресурсами в області побудовано 54 водосховища та 1826 ставків із сумарним запасом води 325,9 млн. кубічних метрів та водогосподарниками області надаються послуги сільгоспвиробникам щодо проведення зволоження меліорованих сільськогосподарських угідь шляхом двобічного регулювання водного режиму сільськогосподарських угідь на площі 43,0 тисячі гектар, а також подачі води з магістральних каналів для поливу овочевих культур, картоплі, крапельного поливу саду, ягідних насаджень дощувальними

машинами Дніпро, Примус, RM-90-400 та іншими агрегатами барабанного типу на площі 3340 гектар.

Для удосконалення управління водними ресурсами проводиться робота по впровадженню інтегрованого управління водними ресурсами яке сприятиме реалізації державної водної політики щодо подальшого збереження і відтворення водних ресурсів та дозволить створити в нашій країні європейську модель комплексного управління водними ресурсами в межах районів річкових басейнів, також використовувати екосистемний підхід на основі планів управління річковими басейнами, запроваджувати європейську модель оцінки та управління ризиками затоплення на основі багаторічних планів управління ризиками затоплення.

Оскільки забезпечення населення та галузей економіки здійснюється головним чином з поверхневих джерел, то їх якісний стан нас хвилює перш за все.

Основні причини негативних наслідків антропогенного впливу на водні об'єкти це низька ефективність існуючих очисних споруд та недосконалість технологій очищення стічних вод, низький рівень агротехніки і агротехнологій, нехтування водоохоронними, меліоративними і протиерозійними заходами, незадовільний стан звалищ промислових і побутових відходів, а також низький рівень екологічних знань.

У 2017 році в поверхневій водойми відведено 72,0 мільйони метрів кубічних зворотних вод, із них 1,994 мільйони метрів кубічних - забруднених.

Найбільші обсяги зворотних вод, що перевищують встановлені нормативи гранично-допустимого скиду, здійснюють суб'єкти господарювання Коростишівського, Житомирського, Хорошівського, Овруцького районів і відповідно зазнають найбільшого забруднення річки Тетерів, Гнилоп'ять та Ірша.

Основними джерелами забруднення поверхневих вод являються підприємства житлово-комунального господарства. Частка недостатньо-очищених вод даною галуззю складає 94 відсотка.

Найбільші обсяги забруднених зворотних вод скидають Коростишівське міське комунальне підприємство «Водоканал», Будинкоуправління №3 Житомирської квартирно-експлуатаційної частини району смт. Озерне, ТОВ «Комплекс екологічних споруд» м. Бердичів, Овруцьке комунальне підприємство «Комунальник» та ряд інших.

З метою вжиття відповідних управлінських рішень з питань використання та відтворення водних ресурсів, здійснення водоохоронних заходів на поверхневих водних об'єктах області облводресурсів інформує міські ради про результати гідрохімічних досліджень якості поверхневої води питних водозаборів і водних об'єктів рибогосподарського призначення, які розташовані на їх територіях та підприємства, які допустили забруднення поверхневих вод в результаті скиду недостатньо-очищених стічних вод. Як результат, припинено скид недостатньо-очищених зворотних вод в р. Уж у межах м. Коростень в обсязі більше 41,0 тисяч кубічних метрів та припинено скид забруднених без очистки стічних вод в струмок Грабарка, притока р. Гнилоп'ять в межах м. Бердичева.

Крім того, з метою екологічного оздоровлення водних об'єктів, за рахунок коштів місцевого бюджету, механізмами облводресурсів проведена розчистка русел річок Гнилоп'ять та Грабарка у межах м. Бердичева, які потерпали від забруднення, загальною протяжністю 1445 м, що дало змогу поліпшити їх санітарно-екологічний стан, збільшити їх проточність, а також суттєво знизити ймовірність виникнення ситуацій, пов'язаних із шкідливою дією вод, а саме підтоплення присадибних ділянок мешканців міста під час проходження весняного водопілля та дощових паводків. Зазначені заходи будуть проводитись і в поточному році.

З метою об'єднання зусиль, спрямованих на поліпшення стану джерел, водойм і річок області, раціональне використання водних ресурсів, виховання дбайливого ставлення населення до водних об'єктів, їх охорони і відтворення, підвищення

екологічної та правової обізнаності громадян щодо охорони водних ресурсів шляхом залучення широких верств населення до практичної природоохоронної роботи, розвитку громадянських природоохоронних ініціатив щороку обласним управлінням водних ресурсів та його підвідомчими організаціями проводиться комплекс заходів, спрямованих на поліпшення екологічного стану рідного краю. А саме, водогосподарські організації області приймають активну участь в природоохоронних акціях «Місячник благоустрою», «День довкілля», «Посади дерево», «Жива вода», «Зробимо Україну чистою -2017» та проводять відновлення джерел та витоків річок, залучаючи до участі в цих акціях широке коло громадськості. За період з 2007-2017 років їх відновлено більше 450.

Вода на території України є надбанням народу. Усі громадяни мають право на вільний та безкоштовний доступ до природних водойм і водовикористання для задоволення своїх потреб. Але водночас завжди необхідно пам'ятати: разом із правом є обов'язок. А він полягає в тому, що ми маємо зберегти для наступних поколінь наявні водні ресурси в достатній кількості і доброї якості.